

Millenniemaålen 2009

En undersökning av allmänhetens kunskap om och attityd till millenniemaålen 2009

December 2009

Gullers Grupp Informationsrådgivare AB

Innehåll

1. Inledning	4
2. Resultat	5
2.1 Drygt hälften av befolkningen känner till millenniemålen	5
2.2 Tilltron till att det är möjligt att halvera fattigdomen ökar bland yngre	7
2.3 Fortsatt hög vilja att själv bidra	9

Sammanfattning

Kännedomen om de så kallade millenniemålen ökar något jämfört med tidigare nivå. Idag är det sex av tio svenskar som säger sig ha hört talas om målen. Precis som tidigare år har äldre personer högre kännedom om millenniemålen än vad yngre har. Utbildningsnivå är en annan faktor som ger tydligt utslag på kännedomen om målet. Kännedomen om målet är också avsevärt högre i den grupp som menar att de själva är beredda att göra något för att målet ska kunna nås.

Tilltron till att det är möjligt att halvera fattigdomen till år 2015 ligger kvar på en konstant nivå sedan flera år tillbaka, trots att år 2015 närmar sig. Ungefär var femte svensk tror att det är möjligt att nå detta mål. Tilltron till att det är möjligt att nå målet är fortsatt betydligt högre bland personer under 29 år än bland övriga, en tilltro som också ökar tydligt i år. Lägst tilltro till att det ska gå att halvera fattigdomen till år 2015 har personer över 65 år.

Personer som själva är villiga att göra något för att målet ska uppnås är fortfarande mer positivt inställda än andra till att det går att uppnå. Tidigare fanns ett tydligt samband att tilltron ökade med antal år vid skolbänken. Detta mönster bröts i förra årets mätning då vi inte såg några skillnader. I årets mätning är personer med kortast utbildning de mest positiva.

Det är även i årets mätning en stor andel, åtta av tio svenskar, som känner att de absolut eller ganska säkert kan tänka sig att själva göra något för att målet ska kunna uppnås. Det man framför allt kan tänka sig att göra är att ge pengar till frivilligorganisationer. Två av tre som kan tänka sig att göra något för att målet ska nås vill göra just detta, vilket är en ökning med 15 procentandelar jämfört med föregående år. Ungefär en av tio, 10 procent, kan tänka sig att vara fadder eller att ändra sin livsstil.

1. Inledning

Gullers Grupp har på uppdrag av Sidas informationsavdelning genomfört en undersökning bland allmänheten kring de så kallade millenniemålen. Liknande undersökningar har genomförts av TNS Sifo AB för Sidas räkning sedan år 2002. Förändringar jämfört med i första hand föregående år beskrivs löpande. I några fall gör vi dock jämförelser med flera år.

Undersökningen har genomförts med hjälp av en telefonenkät till totalt 1 000 personer över 15 år, bosatta i Sverige. Insamling och bearbetning av data har gjorts av TNS Sifo AB i deras omnibusundersökning. Denna rapport är sammanställd av Gullers Grupp.

Undersökningen genomfördes under perioden 23 – 26 november 2009. Som andra år ligger felmarginalen mellan 2,8 och 4,4 enheter. Alla skillnader mellan de två mätningarna som är större än fem procentenheter (på resultat för alla) är signifikanta skillnader. Om det redan från början är stor skillnad för en fråga, till exempel ett svar med 85 procent respektive 15 procent är felmarginalen lägre, drygt 3 procent.

Frågeformuläret finns i bilaga.

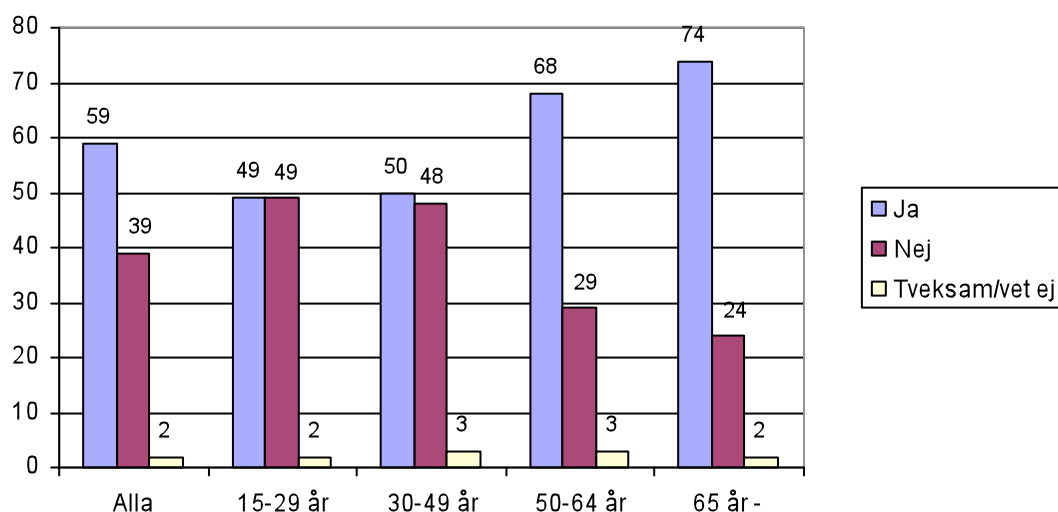
2. Resultat

2.1 Drygt hälften av befolkningen känner till millenniemålen

Kännedomen om millenniemålen ökar något, jämfört med tidigare mätningar. Det är idag närmare sex av tio svenskar som säger sig ha hört talas om dem. Resultatet är fem procentenheter högre än det som uppmättes 2008. Sedan 2007 är ökningen sju procentenheter.

Den lilla skillnad som tidigare fanns mellan könen är nu utjämnad. Däremot kvarstår relativt stora skillnader mellan olika åldersgrupper. Med ökande ålder följer ökad kunskap om millenniemålen. I denna mätning har dock kännedomen om millenniemålen ökat högst påtagligt bland personer under 29 år. Vid mätningen 2008 var det 37 procent i denna grupp som sa sig känna till målen. Idag är andelen 49 procent. Kunskapen är påtagligt högre bland personer över 50 år, vilket framgår av nedanstående diagram.

Diagram 1: Andelen som anger att de har hört talas om millenniemålen. Samtliga samt utifrån ålder. Procent.

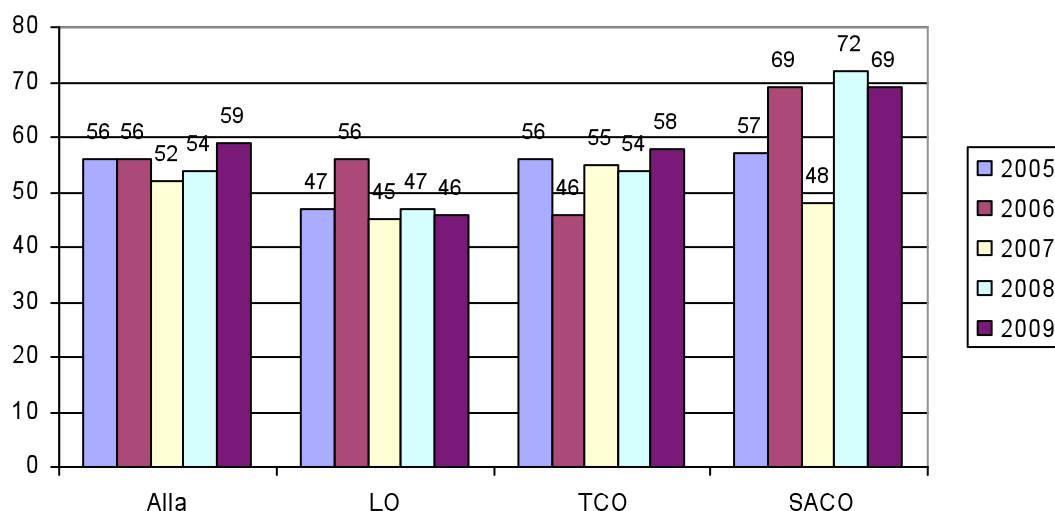

Personer som i undersökningen betecknas som arbetare har lägst kännedom om millenniemålen, 45 procent i denna grupp anger att de känner till målen. Högst kännedom har tjänstemän, med 64 procent. Kunskapen bland arbetslösa och egenföretagare ligger något under kunskapen bland samtliga.

Den skillnad mellan anställda inom privat- och offentlig sektor som vi kunde konstatera vid förra årets mätning finns kvar. Det är idag 12 procent fler i den offentliga sektorn som känner till målen.

Medlemskap i fackliga organisationer har gett utslag i alla mätningar förutom 2007 då skillnaderna var små mellan medlemmarna. Trenden att kännedomen är betydligt högre bland SACO-medlemmar är densamma i år. I denna grupp känner 69 procent till målen, jämfört med 58 procent av TCO:s medlemmar och 46 procent av LO:s.

Diagram 2: Andelen som anger att de har hört talas om millenniemålen 2005, 2006, 2007, 2008 och 2009. Samtliga samt utifrån facklig tillhörighet. Procent.

Liksom föregående år finns det inga större skillnader när det gäller kännedomen om millenniemålen mellan invånare i norra, södra eller mellersta Sverige. Kännedomen ligger relativt jämn, omkring 60 procent, dock med något lägre kännedom i södra Sverige. Inte heller finns några större skillnader mellan dem som bor i storstad och på mindre orter.

Utbildningsnivå har, liksom tidigare mätningar visat, betydelse för kännedomen. Personer som har en eftergymnasial utbildning från högskola eller universitet har i större utsträckning hört talas om målen än de som gått grundskola och gymnasium. Tidigare år har mönstret varit att ökad utbildningsnivå också ger ökad kunskap. I denna mätning bryts dock detta mönster. Personer med enbart grundskola har nästan lika stor kunskap som dem med eftergymnasial utbildning. Två tredjedelar, 67 procent, av dem med eftergymnasial utbildning säger sig känna till målen. Motsvarande andel för personer med enbart grundskoleutbildning eller gymnasial utbildning är 63 respektive 48 procent.

Det finns vissa skillnader utifrån partipolitisk tillhörighet. Alliansens väljare har större kännedom än vad det socialistiska blockets (inklusive Miljöpartiet) har. Bland enskilda partisympatisörer är det väljare från Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet som har högst kunskap om målen.

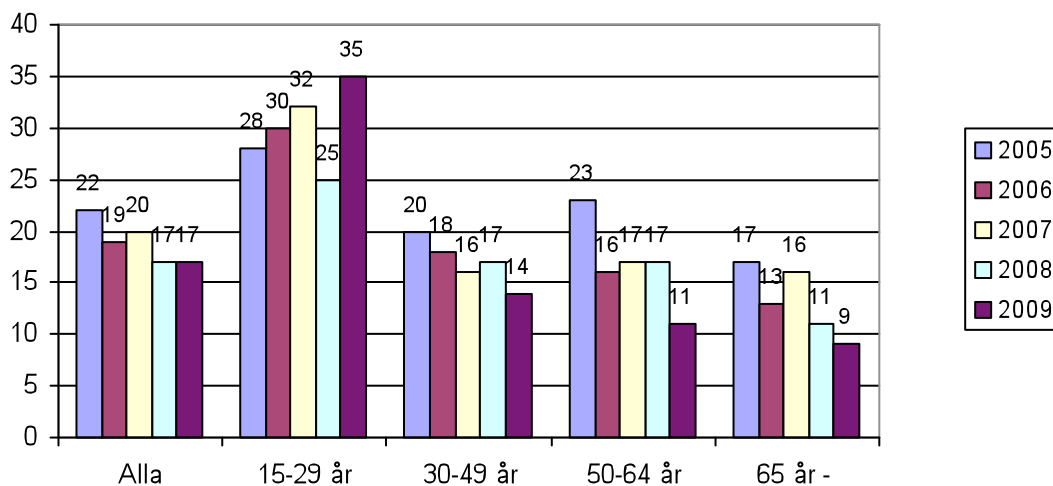
Kännedomen om målen är avsevärt högre bland personer som menar att de själva skulle kunna tänka sig att göra något för att målen ska kunna uppnås. Bland dem som absolut kan tänka sig att göra något själv är det 67 procent som känner till målen. Bland dem som inte tror sig vilja göra något ligger kännedomen om målen på mellan 46 och 48 procent, vilket dock är en ökning jämfört med förra året. Trenden är snarliken som uppvisades i mätningen 2007 och 2008.

2.2 Tilltron till att det är möjligt att halvera fattigdomen ökar bland yngre

Årets undersökning visar att knappt en av fem personer menar att det är möjligt att halvera fattigdomen till år 2015. Resultat har varit relativt konstant de senaste fem åren. Frågans formulering ändrades något i 2008 års undersökning, som en introduktion till frågan ”Tror du att det är möjligt att halvera fattigdomen till år 2015?” beskrivs målet enligt: ”ett av målen innebär att andelen extremt fattiga, dvs. de som lever på mindre än en dollar om dagen, ska ha halverats mellan år 1990 och 2015”.

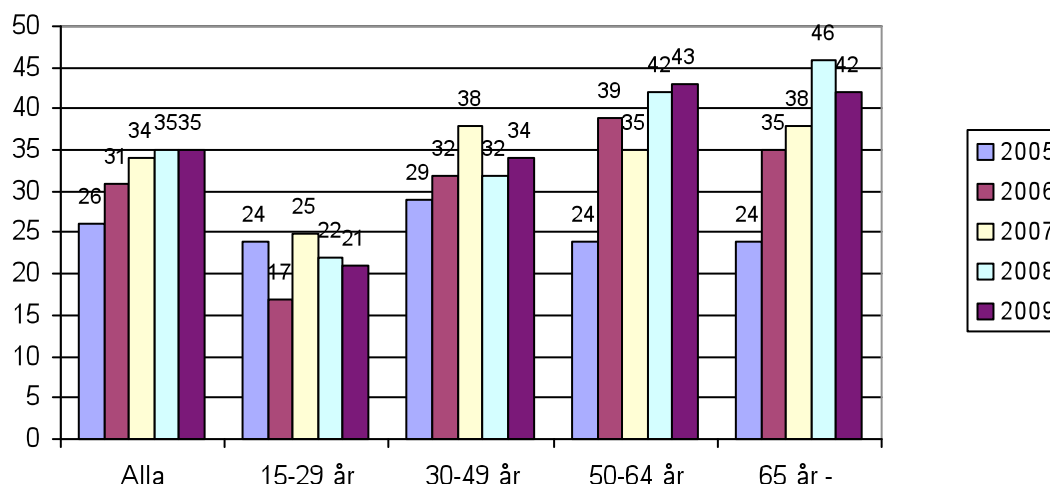
Ungdomar är alltså den mest positiva gruppen när det gäller tilltron till att fattigdomen ska kunna halveras. I år ökar dessutom ungdomarnas tilltro till att målen går att nå. Den stora sänkningen i tilltro som förra årets mätning visade bland unga är därmed borta, och den positiva trenden bland unga fortsätter. I alla övriga grupper sjunker tilltron till att fattigdomen ska vara halverad år 2015.

Diagram 3: Andel som tror att det är möjligt att halvera fattigdomen till år 2015. Samtliga samt utifrån ålder. År 2005, 2006, 2007, 2008 och 2009. Procent.

Under flera år har vi sett att andelen starkt pessimistiska ökat i takt med att tilltron till möjligheterna att halvera fattigdomen till år 2015 sjunkit. I år är förändringarna små, jämfört med mätningen 2008.

Diagram 4: Andel som inte alls tror att det är möjligt att halvera fattigdomen till år 2015. Samtliga samt utifrån ålder. År 2005, 2006, 2007, 2008 och 2009. Procent.

Skillnaden mellan män och kvinnors attityd till huruvida millenniemålen var förra året relativt liten. I år är män påtagligt mer positiva. Totalt sett är det 22 procent av männen som menar att målet kan nås. Motsvarande andel bland kvinnor är 12 procent.

I mätningen 2008 kunde vi konstatera att de minst positiva till möjligheten att nå målen var SACO:s medlemmar och de mest positiva LO:s. I denna mätning ser mönstret ut som åren före 2008 – SACO-medlemmarna har större tilltro till att målet nås. 18 procent av SACO-medlemmarna tror att det är möjligt att halvera fattigdomen, jämfört med 9 procent av LO-medlemmarna.

Skillnader utifrån om man bor i en stor stad eller i en mindre ort är, till skillnad från tidigare mätningar, tydliga. Bland de som bor i en storstad är det 29 procent som tror att det går att halvera fattigdomen, jämfört med elva till femton procent av övriga. Några tydliga skillnader utifrån vilken region i landet man bor finns inte.

Förra året bröts trenden att med högre utbildningsgrad följer ökad tilltro till att det går att halvera fattigdomen till år 2015. Då fanns inga skillnader i tilltro mellan låg- respektive högutbildade. I årets mätning är det personer med enbart grundskoleutbildning som är mest positiva. I denna grupp är det 24 procent som tror att målet kan nås, jämfört med 13 procent bland personer med gymnasieutbildning och 15 procent bland dem med eftergymnasial utbildning.

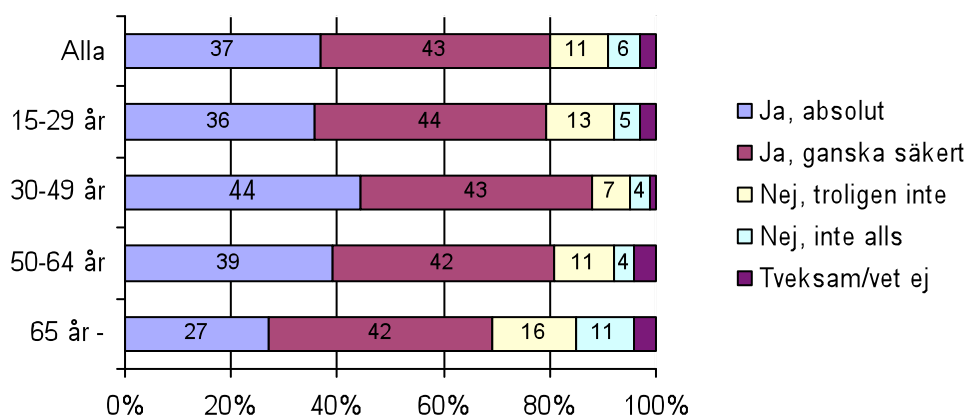
Skillnaderna mellan personer som röstar på det borgerliga respektive det socialistiska blocket är små. Centerpartister och folkpartister har större tilltro än andra till möjligheten att halvera fattigdomen.

Återigen kan man se att ju mer beredd den tillfrågade själv är att göra något för att det ska vara möjligt att uppnå målet med halverad fattigdom, desto större tilltro har denne till att målet är möjligt att uppnå. Bland personer som absolut kan tänka sig att själva göra något är det 21 procent som också tror att det är möjligt att uppnå målet. Motsvarande andel bland personer som inte är villiga att själva göra något är cirka elva procent.

2.3 Fortsatt hög vilja att själv bidra

I enkäten ställdes också frågan: ”Är du själv beredd att göra något för att det ska vara möjligt att uppnå målet?” Som tidigare år är det knappt fyra av tio, 37 procent, som svarar att de absolut är beredda att själva göra något. Siffran har ökat två procentenheter sedan 2008. Inställningen har dock varit relativt stabil sedan år 2002. Ytterligare 43 procent säger att de ganska säkert är beredda att göra något. 17 procent är troligen inte eller inte alls beredda att göra något och övriga kan inte ta ställning.

Diagram 5. Inställning till om man själv är beredd att göra något för att målet ska kunna uppnås. Samtliga samt utifrån ålder. Procent.

Mönstret i svaren är lika svaren från föregående år. Det är framför allt personer mellan 30 och 64 år som är benägna att själva göra något för att målen ska nås. Allra mest benägna är personer mellan 30 och 49 år där 44 procent menar att de absolut kan tänka sig att göra något för att målet ska nås. De äldsta i undersökningen är liksom tidigare år minst benägna att bidra. Det bör dock konstateras att det i denna grupp är två tredjedelar som kan tänka sig att göra något för att fattigdomsmålet ska uppnås.

Kvinnor är betydligt mer benägna än män att själva bidra till att uppnå målen. Mer än fyra av tio kvinnor, 42 procent, kan absolut tänka sig att göra något för att målen ska nås. Motsvarande andel bland män är 32 procent.

Liksom de senaste åren är tjänstemän och egenföretagare något mer villiga än att själva göra något än gruppen som klassificeras som arbetare. 43 procent av egenföretagarna och 55 procent av tjänstemännen säger sig absolut vara beredda att själva göra något vilket kan jämföras med 32 procent av gruppen arbetare.

Som tidigare år anger SACO-medlemmar i högre grad än personer anslutna till TCO eller LO att de absolut är beredda att göra något. Andelen är 59 respektive 46 och 25 procent för de tre grupperna.

Storstadsbor är något mer villiga att göra något själva än vad övriga är.

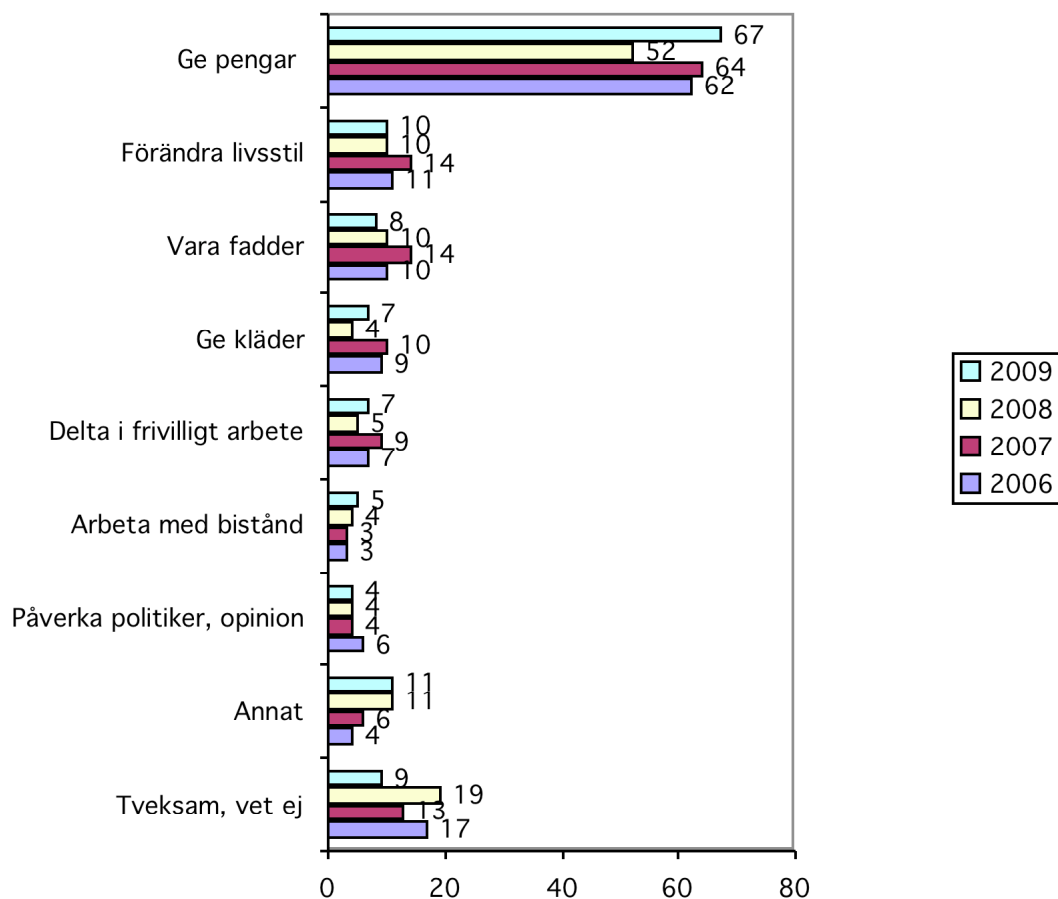
Personer med högskoleutbildning är högst grad själva beredda att göra något för att halvera fattigdomen. Ungefär hälften, 52 procent, kan absolut tänka sig att göra något för att bidra till målen. Bland personer med enbart grundskola är motsvarande andel 28 procent. Resultatet är snart likt det som uppvisades 2007 och 2008.

De personer som angett att de var beredda att göra något fick fritt ange vad de kan tänka sig att göra. Svaren kodades av intervjuaren. Mer än ett svar kunde anges.

Vi kan konstatera att resultaten är relativt lika de som kom fram i föregående års mätning, med undantag av viljan att ge pengar. Det är idag 67 procent som kan tänka sig att ge pengar till en frivilligorganisation, jämfört med 52 procent 2008.

En av tio kan tänka sig att förändra sin egen livsstil för att målet att halvera fattigdomen ska kunna nås.

Diagram 7. Insatser man kan tänka sig att göra för att målet ska kunna uppfyllas. Bas: De som själva är beredda att göra något för att fattigdomsmålet ska uppnås. Procent.

Som tidigare år är kvinnor något mer benägna att bidra med olika insatser än vad män är. Bland kvinnor är det t ex 15 procent som kan tänka sig att ändra livsstil, jämfört med 5 procent av männen. Personer över 65 år är mer benägna att skänka pengar än andra och yngre grupper kan tänka sig att vara fadder i högre grad än vad äldre kan.

Högutbildade säger sig vara mer villiga att bidra än andra. Skillnaden har även här jämnats ut de sista fyra åren med undantag av viljan att ändra livsstil där de högutbildade fortfarande i större utsträckning än andra uppger detta. De tillfrågade med grundskoleutbildning är mest benägna att ge pengar och minst benägna att ändra livsstil.

Denna fråga var en öppen fråga där de intervjuade svarade fritt och svaret kodades av intervjuaren. Ett av de vanligare svaren här är att betala mer skatt. Nedan följer några exempel på svar som faller in under kategorin ”annat”:

Att rösta på rätt sätt.

Betala in mer skatt.

Ge pengar till dem direkt, ingen mellanhand och veta att pengarna går till deras utbildning och att länderna till slut ska kunna klara sig själva.

Genom att informera andra.

Jag läser till läkare, så om man vill kan man hjälpa till med det sedan också.

Mikrolån tror jag mycket på, jag skulle kunna placera pengar i Tredje Världen.

Vara med och propagera för att det är viktiga frågor.

Vi betalar skolgång till barn i andra länder.

Bilaga formulär

Fråga 1

I princip alla världens länder har, genom FN, tillsammans satt upp en rad mål som ska uppnås till år 2015. Målen går bl.a. ut på att fattigdomen i världen ska halveras, att mödradödligheten ska minska och att alla barn ska få utbildning.

Har du tidigare hört talas om dessa så kallade millenniemål?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Tveksam, vet ej

Fråga 2

Ett av målen innebär att andelen extremt fattiga, dvs. de som lever på mindre än en dollar om dagen, ska ha halverats mellan år 1990 och 2015.

Tror du att det är möjligt att halvera fattigdomen till år 2015?

LÄS UPP

1-4

- 1 Ja, absolut
- 2 Ja, ganska säkert
- 3 Nej, troligen inte
- 4 Nej, inte alls
- 5 Tveksam, vet ej

Fråga 3

Är du själv beredd att göra något för att det ska vara möjligt att uppnå målet?

LÄS UPP 1- 4.

1. Ja, absolut
2. Ja, ganska säkert
3. Nej, troligen inte
4. Nej, inte alls
5. Tveksam, vet ej

OM JA PÅ FRÅGA 3

Fråga 4

Vad är du själv beredd att göra för att målet ska kunna uppfyllas?

SVARSALTERNATIVEN FÅR EJ NÄMNAS

- Ge pengar till frivilligorganisationer
 - Vara fadder
 - Ge kläder till frivilligorganisationer
 - Delta i frivilligorganisationers arbete
 - Påverka politiker och opinion
 - Förändra egna livsstilen (källsortera, handla rättvisemärkt eller ekologiskt, åka kollektivt etc)
 - Själv arbeta med biståndsarbete
 - Annat, nämligen: _____
- 9 Tveksam, vet ej